

bus ambulantes ovium, interius luporum similitudinem obtinebant. Harum similitudo religione deceptus Episcopus, eas in confraternitate Clericorum, causâ orationis statuta, admittendas censuit. Quumque una illorum, Milita nomine, tanquam altera Martha, videretur esse sollicita pro testo Majoris Ecclesiæ reparando, altera, Julitta videlicet, velut altera Maria, vitam contemplativam videretur totis viribus amplexari, pars maxima matronarum nostræ Civitatis, & quidam earum amici, eas ceperunt sicut sanctissimas feminas venerari &c. Hæc e Vita Sancti Petri Parentii, edita a Clarissimo Papebrochio in eximio Opere Actor. Sanctior. ad diem XXI Maji, & a Johanne Canonico Urbevetano scriptâ Anno Christi MC. XCIX. quo Sanctus ille vir ab ipsis Hæreticis, tanta Religionem simulantibus, interfectus fuit. Quid etiam ante paucos annos Lutetiæ

A Parisiorum acciderit de quodam Parisio, ad cuius recentem tumulum curationes non paucæ morborum ferebantur, non Gallia tantum, sed & Italia probe tenet. Arque hæc præmissis licuerit, ut intelligant hospites in eorum temporum Historiâ, quantâ arte perditâ Manichæorum progenies impietatem, erroresque suos contegeret, ita ut interdum & ipsi lacris Pastoribus fucum faceret. Verùm Deus, Ecclesiæ suæ custos, numquam passus est, eorum quemquam diu effugere meliorum ac sapientiorum oculos, atque ad internoscenda & tollenda ejusmodi monstra, sacrum præcipue Ordinem Prædicatorum, Ecclesiæ dedit ineunte Sæculo Tertiodecimo, quo tandem Pungilupi nuper memorati hypocrisis & impietas in publicum diem pertracta fuit, uti sequentia monumenta ostendent. Sed narratio præcedat, quam pollicitus sum, scilicet:

Inquisitio miraculorum, quæ ferebantur patrata ad Sepulcrum Armanni Ferrariensis, Anno 1269.

I N nomine Domini nostri Jesu Christi. Anen. Anno a Nativitate ejusdem Millesimo Ducentesimo Sexagesimo Nono, die XVI. intrante Mense Decembri. Vir Dei Beatus Armannus, natione Ferrariensis, peractâ longi temporis spatio coram Deo & hominibus penitentia laude dignâ, vigiliis, jejuniis, & orationibus vacans, fidelis & castus, humilis, patiens, misericors, benignus & simplex, verâ simplicitate columbæ, Deo devotus, & Virgini gloriosæ, sicut Domino placuit, Christi Crucem bajulans, miraculose ab ipso vocatus, diem clausit extremum. Cujus felicissimus obitus in horæ brevissimo spatio, ultra quàm credi possit, Ferrariensibus dictis innotuit. Et catervæ hominum & mulierum ad Majorem Ecclesiâ, ubi exanime Corpus ejus delatum erat, subito confluxerunt. Cujus digno Corpore sepulturæ cum exsequiarum solemnitate tradito reverenter, Rex excelsus, cujus miles in Mundo extiterat, ipsum virum Dei Armannum mox cepit clarificare miraculis, quorum quædam inferius declarantur.

Die XII. exeunte Decembri, Nova Mulier filia quondam Mainardini de Maderio, & uxor Johannis de Achille, de Contrata Sanctæ Mariæ de Vado Civitatis Ferrariæ, jurata in præsentia venerabilis patris Domini Alberti, Dei gratiâ, Episcopi Ferrariensis, & discretorum virorum Dominorum Friderici Archiepiscopi, Ferrarini Canonici Ferrariensis, & nobilium etiam virorum Dominorum Aldegherii de Fontana, Petrocini de Menabobis, Petri ejus filii, & aliorum multorum, dicere veritatem super ejus infirmitate & liberatione, suo sacramento firmavit, & dixit, quod passa est circa novem annos in oculo dextro, & ab octo diebus citra invaluit in eodem oculo tumor & passio, ita quod ex eo aliquo modo videre non poterat. Et hodie personaliter contulit se ad majorem Ecclesiâ, ubi requiescit Corpus viri Dei Armanni. Et ter cum devotione flexis genibus inclinavit se coram ejus tumulo, devote supplicans Deo Patri, ut ob merita præfati viri Dei Armanni, ipsam a præfata infirmitate curaret, & reciperet visum. Quo dicto oblationem obtulit. Quæ oblata mox tumor situs in ipso oculo ab eodem evanuit, & visum recepit.

B Eadem die in præsentia testium præscriptorum, Gisla uxor quondam Castellani, de dicta Contrata Sanctæ Mariæ de Vado, testis jurata dixit suo sacramento, quod septem anni sunt, quod ipsa nescit dictam Novam, & vidit in ejus oculo passionem usque in hodiernam diem, secundum quod dicta Nova suo sacramento firmavit.

Die XI. exeunte Decembri, Gisla, quæ fuit de Lendenaria, uxor Stephani de Villanova, qui moratur in Contrata Burginovi, jurata in præsentia dicti Domini Episcopi, & virorum, & discretorum Dominorum Friderici Archiepiscopi, Amedei Ferrarini Canonici, Alberti Capellani, & Cosmæ Mansionarii, Ferrariensium, dicere veritatem super ejus languore & liberatione, suo sacramento dixit: Quod decem & octo annis steterat impedita de brachio dextero usque in hodiernum diem, & non poterat ad os suum portare, nec in eo quidquam tenere. Et heri proxime elapso cum reverentia & devotione vovit Deo & beato Armanno, quod ad ejus tumulum offerret unum brachium cum manu cereum, & unam candelam æque longævam, ut ipsa est, & quod ejus Vigiliam jejunaret in pane & aqua semper dum viveret, & nocte ventura ad ejus Tumulum vigilareret. Et eodem voto sic solemniter celebrato, conferens se coram Sepulcro beati Armanni, per totam noctem vigilavit ibidem in pura devotione & reverentia. Et hoc siquidem mane postea præsentem, dum Christi Corpus a Sacerdote levaretur in altum in dictâ Majori Ecclesiâ, in qua ipsa tunc erat dicta Gisla, reverentia ipsius Christi Corporis erexit se, & ambas manus & brachia libere levavit in altum, & ab infirmitate dicti brachii liberata est.

Eodem die Stephanus, vir præfate Gisla, testificatus est, præstito juramento in præsentia superscriptorum Dominorum, quod dicta uxor ejus Gisla usque in hodiernum diem in brachio dextro passa est, ut supra suo asseruit sacramento, sed ignorat, qualiter a languore, quo tenebatur, in eo resumserit sanitatem.

Eodem die Gavardus Brentator de Burgonovo, juratus in præsentia dictorum Dominorum, suo sacramento dixit, quod filia sua Marchesina, puella octo annorum, præsens ibidem a tempore